Lietas Nr.C29305820
Lietas arhīva Nr. C-0876-21/20
ECLI:LV:RLPT:2021:0127.C29305820.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2021.gada 27.janvārī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa,
tiesnese I.Lūciņa-Linka
rakstveida procesā izskatīja AAS "BALTA" prasību pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā 2020.gada 2.septembrī AAS "BALTA" pārstāve (turpmāk – prasītāja) SIA „Julianus Inkasso Latvija" cēlusi prasību pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" (turpmāk – atbildētāja) par zaudējumu piedziņu, kas prasītājai radušies sakarā ar izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību par dzīvokļa /adrese/, saliešanu, lūdzot piedzīt no atbildētājas zaudējumus 309,19 EUR, tiesas izdevumus un noteikt tiesības prasītājai par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no galvenā parāda.

Prasība pamatota uz Apdrošināšanas līguma likuma 45.panta pirmo daļu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6., 16.pantu, Civillikuma 1., 1635., 1651., 1652., 1765., 1773., 1775., 1779., 2289., 2291.pantu.

Prasībā norādīts, ka 2019.gada 22.novembrī saliešanas rezultātā nodarīti bojājumi dzīvokļa telpām /adrese/, pārvaldnieka izdotajā aktā konstatēts, ka saliešana notikusi no ēkas koplietošanā esošajām komunikācijām. 2019.gada 17.janvārī prasītāja noslēgusi apdrošināšanas līgumu (polise Nr.660635580) par dzīvokļa īpašuma /adrese/, apdrošināšanu, līguma darbības periods no 2019.gada 17.janvāra līdz 2020.gada 16.janvārim.

Prasītājas ieskatā no apdrošināšanas lietā iegūtiem pierādījumiem ir konstatējama zaudējumu esamība, atbildētājas prettiesiska rīcība (bezdarbība) un cēloniskais sakars, kas par pamatu zaudējumu piedziņai no atbildētājas, zaudējumu apmērs pierādīts un pamatots ar nepieciešamo remontdarbu tāmi, cietušajai izmaksātās atlīdzības apmēru un pārējiem lietā esošajiem dokumentiem.

[2] 2020.gada 2.jūnijā tiesā saņemti atbildētājas paskaidrojumi, norādot, ka prasību neatzīst, ņemot vērā, ka atbilstoši Civillikuma 1773., 1775. un 1779.panta noteikumiem, lai noskaidrotu, vai atbildētājai ir pienākums atlīdzināt prasītājai radušos zaudējumus, jākonstatē, vai vienlaicīgi pastāv iepriekš minētie zaudējumu atlīdzības pamati, jākonstatē prettiesiska rīcība un tas, kā prettiesiskā rīcība sasaistāma ar prasītājai nodarītiem zaudējumiem.

Atbildētāja veic daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas /adrese/, apsaimniekošanu/pārvaldīšanu, ņemot vērā, ka dzīvojamo māju dzīvokļa īpašnieku sabiedrība vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarota persona ar nodošanas un pieņemšanas aktu nav pārņēmusi pārvaldīšanā un apsaimniekošanā un tajā dzīvokļu īpašnieki nav likumā noteiktā kārtībā lēmuši par pārvaldīšanas un apsaimniekošanas kārtību un noteikuši maksu par to, tad atbildētāja dzīvojamās mājas pārvaldīšanā piemēro Ministru kabineta 2017.gada 11.jūlija noteikumus Nr.408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi".

No Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas likuma 5.panta 1. un 4.punkta, likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta pirmās daļas 2.punkta, septītās daļas izriet, t.sk., dzīvokļu īpašnieku pienākums nodrošināt dzīvojamās mājas pārvaldīšanas nodrošināšanu, rūpēties par savu dzīvokļa un kopīpašumā esošās mājas daļas lietošanas īpašību saglabāšanu, uzliekot pienākumu dzīvokļu īpašniekiem noslēgt pārvaldīšanas līgumu.

Atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanas, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" $13.^{1}$ un $3.^{1}$punkta noteikumiem, kas noteic, dzīvokļu īpašumos sadalītā dzīvojamā mājas kopīpašuma daļā ietilpstošo iekārtu un inženierkomunikāciju daļas, kas atrodas atsevišķos īpašumos, vizuālās pārbaudes kārtību, atbildētāja norādījusi, ka stāvvads, kurā notikusi kanalizācijas noplūde, atrodas atsevišķajā īpašumā, tādēļ nav brīvi pieejams vizuālajai pārbaudei; īpašnieki nav devuši uzdevumu un noteikuši kārtību, kādā apsaimniekotājam veikt viņu dzīvokļos iebūvēto komunikāciju pārbaudi.

Prasītāja, atsaucoties uz neatļautu darbību (bezdarbību) no atbildētājas puses, pati, tikai pēc dzīvokļa īpašnieka iesnieguma, nepārliecinoties, vai remonts paveikts, izmaksājot apdrošināšanas atlīdzību, ļoti paviršī izvērtēja pieprasīto zaudējumu nodarīšanas apstākļus un atlīdzinājuma apmēru, turklāt vispār nevērtējot zaudējumu vērtējuma samērojamību ar priekšmeta vērtību zaudējumu nodarīšanas laikā, jo pirms dzīvokļa saliešanas netika sastādīts apsekošanas akts.

[3] Lietā pieprasīta un saņemta prasītājas atsauksme par paskaidrojumiem.

[4] Civilprocesa likuma $250.^{26}$ pants noteic, ka tiesa, ievērojot Civilprocesa likumā paredzētos izņēmumus, iztiesā lietu tiesas sēdē, ja ir saņemts puses pamatots lūgums un tiesa atzīst par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē. Tiesa var lietu iztiesāt tiesas sēdē arī pēc savas iniciatīvas. Ja tiesa atsaka lūgumu iztiesāt lietu tiesas sēdē, to norāda spriedumā.

Ņemot vērā, ka atbildētājas pārstāvis paskaidrojumos formāli norādījis, ka nepieciešams lietu izskatīt mutvārdu procesā, nepamatojot šādu lūgumu, lietā saņemti atbildētājas paskaidrojumi, kuros izklāstīti argumenti un iebildumi pret celto prasību, kā arī 2020.gada 6.jūlijā un atkārtoti 2021.gada 15.janvārī saņemta atsauksme no prasītājas par atbildētājas sniegtajiem paskaidrojumiem, kā arī 2021.gada 18.janvārī saņemti atbildētājas papildus paskaidrojumi, tiesa atzīst par pietiekamiem lietas izskatīšanai rakstveida paskaidrojumus un lietas materiālos esošos pierādījumus, neuzskata par nepieciešamu un lietderīgu lietu iztiesāt tiesas sēdē.

[5] 2021.gada 27.janvārī lietā sastādīts saīsinātais spriedums, 2021.gada 28.janvārī saņemts atbildētājas iesniegtais lūgums par sprieduma sastādīšanu.

Motīvu daļa

[6] Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasībā un paskaidrojumos izklāstītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu tiesa spriedumu pamato uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā, bet atbilstoši Civilprocesa likuma 8.panta pirmajai daļai tiesa noskaidro lietas apstākļus, pārbaudot pierādījumus, kuri iegūti likumā noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta

piekto daļu pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

[7] Lietā nav strīda par to, ka 2019.gada 17.janvārī prasītāja ar /pers. B/ noslēgusi apdrošināšanas līgumu, izsniegta apdrošināšanas polise Nr.660635580 par dzīvokļa /adrese/, apdrošināšanu. Polises darbības periods no 17.01.2019. līdz 16.01.2020. (lietas 13.-14.lapa). Lietā nav strīda par to, ka apdrošināšanas līguma darbības laikā noticis apdrošinātā nekustamā īpašuma nopludināšana.

[7.1] Atbildētājas pārstāvji 2019.gada 3.decembrī sastādījuši Aktu par saliešanas gadījumā dzīvoklī Nr.7, /adrese/, konstatētajiem bojājumiem Nr.1-8/32390, no kura izriet, ka pieteikums apsekot dzīvokli saņemts 2019.gada 25.novembrī; aktā konstatēta ūdens noplūde, kā rezultātā bojātas virtuves sienas 0,1 m^2 platībā un griesti 0,1 m^2 platībā, tualetes sienas 0,4 m^2 un griesti 0,4 m^2, istabas sienas 0,1 m^2 un griesti 0,1 m^2 platībā. Avārijas cēlonis – kanalizācijas stāvvada sūce dzīvoklī Nr.15 aizvērtā šahtā. Cita starpā, norādīts, ka saliešana konstatēta 22.11.219, akta sastādīšanas dienā dzīvoklī Nr.15 neielaida (lietas 17.-18.lapa).

Lietas materiāliem pievienots 2019.gada 29.novembra /pers. B/ iesniegtais atlīdzības pieteikums un bojātā īpašuma apskates protokols atlīdzību lietā Nr.907744, kurā konstatēts bojājumu apmērs dzīvojamajā istabā, virtuvē un tualetē, telpu grupas tehniskās inventarizācijas lietas un zemesgrāmatas apliecības kopija (lietas 15.-16., 19.-20., 23.-30.lapa).

[7.2] Pamatojoties uz AAS "Balta" eksperta /pers. C/ 2019.gada 6.decembrī sastādīto tāmi Nr. 907744 telpu atjaunošanas darbu izmaksas pēc negadījuma aprēķinātas kopsummā 639,51 EUR (lietas 21., 22.lapa).

2019.gada 10.decembrī pieņemts lēmums atlīdzību lietā Nr.907744, no kura izriet, ka /pers. B/ izmaksāta atlīdzība 309,19 EUR (lietas 31.-32.lapa), par ko atbildētājai 10.12.2019. nosūtīta pretenzija par regresa atlīdzību, lūdzot zaudējumus atlīdzināt, saņemta 08.01.2020. atbilde par zaudējumu atlīdzības noraidīšanu (lietas 33. - 37.lapa).

Tiesa atzīst, ka līdz ar to ir pierādīts, ka prasītājai ir nodarīti zaudējumi izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā par apdrošinātā dzīvokļa appludināšanu.

[7.3] Atbilstoši Apdrošināšanas līguma likuma 45.panta pirmajai daļai apdrošinātājam, kas izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, ir subrogācijas tiesība (tiesība pārņemt apdrošinātā prasības tiesības izmaksātās summas apmērā pret personu, kura ir atbildīga par zaudējumiem).

[8] Izvērtējusi prasības pieteikumu un atbildētājas paskaidrojumos norādīto, tiesa secina, ka lietā nav strīda par to, ka atbildētāja veic dzīvojamās mājas /adrese/, apsaimniekošanu/pārvaldīšanu. No atbildētājas paskaidrojumiem izriet, ka dzīvojamo māju dzīvokļu īpašnieku sabiedrība vai pilnvarota persona nav pārņēmusi pārvaldīšanā un apsaimniekošanā, kā arī dzīvokļu īpašnieki nav lēmuši par pārvaldīšanas un apsaimniekošanas kārtību un noteikuši maksu par to.

[8.1] Ņemot vērā, ka dzīvokļa /adrese/, appludināšanas cēlonis ir kanalizācijas stāvvada bojājums, nav strīda arī par to, ka prasītāja pati nav vainīga pie zaudējumu nodarīšanas, jo nav ievērojusi pienācīgu rūpību un, ka prasītāja pati nav rīkojusies ļaunā nolūkā. Līdz ar to tiesai jāvērtē, vai prasītājai ir radušies zaudējumi atbildētājas kā dzīvojamās mājas apsaimniekotāja/pārvaldnieka prettiesiski vainojamas rīcības (bezdarbības) dēļ, kā arī prasītājai atlīdzināmo zaudējumu apmērs.

Dzīvokļa īpašuma likuma 4.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka dzīvojamo māju apkalpojošās inženierkomunikācijas sistēmas, iekārtas un citi ar dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistīti funkcionāli nedalāmi elementi, kas nepieder pie atsevišķā īpašuma ietilpst dzīvojamās mājas kopīpašuma daļā.

Kanalizācijas tīkls ir cauruļvadu, veidgabalu, skataku, armatūras, aprīkojuma, iekārtu un ierīču kopums notekūdeņu novadīšanas pakalpojumu sniegšanai. Saskaņā ar Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma 1.panta 8.punktu minēto tīklu piederības robeža ir robeža starp ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēja īpašumā, valdījumā vai turējumā esošajām centralizētajām ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām un ūdenssaimniecības pakalpojumu lietotāja īpašumā (dzīvokļu īpašnieku kopīpašumā) vai valdījumā esošajām ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām.

Konkrētajā gadījumā secināms, ka mājas iekšējie kanalizācijas tīkli (tajā skaitā stāvvadi) ir dzīvojamās mājas koplietošanas inženierkomunikācijas, jo veido vienotu kopumu notekūdeņu novadīšanas pakalpojumu saņemšanai.

[8.2] Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4.pantā noteikti dzīvojamās mājas pārvaldīšanas principi, t.sk., noteikts, ka pārvaldīšanas procesa nepārtrauktība nodrošina dzīvojamās mājas lietošanas īpašību (kvalitātes) saglabāšanu visā tās ekspluatācijas laikā, savukārt 7.panta pirmās daļas 1.punktā noteikts, ka dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumi ir maksājumi par dzīvojamās mājas pārvaldīšanas pakalpojumu, kas ietver šā likuma 6.panta otrajā daļā minētajām obligāti veicamajām pārvaldīšanas darbībām nepieciešamos izdevumus un trešajā daļā minētajām pārvaldīšanas darbībām paredzētos izdevumus, ja uzdotās pārvaldīšanas darbības nodrošina pārvaldnieks kā pakalpojuma sniedzējs, kā arī atlīdzība par pārvaldīšanu, ja tāda paredzēta dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līgumā.

No Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta pirmās daļas satura izriet, ka dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbības sadalītas divās grupās: obligāti veicamajās un citās. punkts). Dzīvojamās mājas tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošana, tehniskā apkope un kārtējais remonts un kanalizācijas pakalpojumu nodrošināšana atbilstoši likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta b) un d) apakšpunktam ir obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības. Savukārt šā panta trešajā daļā dots citu pārvaldīšanas darbību raksturojums, paredzot, ka pie tām pieder ar dzīvojamās mājas uzlabošanu, attīstīšanu un šim nolūkam nepieciešamo pasākumu ilgtermiņa plāna sagatavošanu saistītas darbības, kas tiek veiktas atbilstoši dzīvojamās mājas īpašnieka gribai un maksātspējai.

[8.3] 2010.gada 28.septembra Ministru Kabineta noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" (redakcijā, kas ir spēkā no 2018.gada 21.decembra) 6.punkts noteic, ka dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženiertīklu tehnisko apkopi, vizuālo apskati, tehnisko apsekošanu un bojājumu novēršanu nodrošina dzīvojamās mājas pārvaldītājs.

Minēto noteikumu 13.punktā noteikts, ka divas reizes gadā dzīvojamās mājas koplietošanas telpu grupās un citās kopīpašumā esošajās telpu grupās un daļās veicama inženiertīklu vizuālā apskate saskaņā ar šo noteikumu 3.punktu, kurā noteikts, ka vizuāli neapskata dzīvojamās mājas konstrukcijas, kā arī iekārtu un inženiertīklu daļas, kurām būves tehniskā risinājuma dēļ nevar piekļūt. Vizuālās apskates faktu fiksē dzīvojamās mājas apsekošanas reģistrācijas žurnālā, kas ir mājas lietas sastāvdaļa, savukārt 3.1. punktā noteikts, ka dzīvojamās mājas konstrukcijas, koplietošanas iekārtas un inženiertīklu daļas, kas atrodas dzīvojamo un nedzīvojamo telpu grupās, vizuāli apskata reizi gadā izlases kārtībā, ja dzīvojamās mājas īpašnieks nodrošinājis šādu iespēju. Ja dzīvojamās mājas īpašnieks pārvaldītājam nenodrošina iespēju veikt vizuālo apskati, minēto faktu fiksē dzīvojamās mājas apsekošanas reģistrācijas žurnālā.

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka, t.sk., kanalizācijas sistēmas apskate un tehniskā apkope ir atbildētājas obligāti veicamais pienākums, pienākums uzturēt dzīvojamo māju fiziski derīgā stāvoklī ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumu noteikts mājas pārvaldītājam un par šā uzdevuma pildīšanu dzīvokļu īpašnieki maksā pārvaldītājam apsaimniekošanas maksu.

[8.4] Atbildētāja ir iesniegusi pierādījumus - mājas /adrese/, 2018.gada 17.septembra vizuālās pārbaudes aktu, kurā kanalizācijas sistēmai defekti nav konstatēti un 2019.gada 14.maija Aktu par dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu, kurā norādīts, ka mājas ekspluatācijā pieņemta 1975.gadā, aktā fiksēts neapmierinošs kanalizācijas stāvvadu stāvoklis, norādīta atsauce uz dokumentu DA Nr.10-8/23297, kas lietas materiāliem nav pievienots (lietas 57.-63.lapa).

Pievienots dzīvojamās mājas uzturēšanas darbu plāns 2019.gadam, kurā ietverts uzturēšanas darbu veids – kanalizācijas stāvvadu nomaiņa, norādot, ka beidzas ekspluatācijas termiņš, plānotais darbu veikšanas laiks – pēc uzkrājumu veikšanas; plānotās izmaksas 19800 EUR, jāveido

uzkrājums (lietas 55.-56.lapa).

Atbildētāja, atsaucoties uz 2010.gada 28.septembra Ministru Kabineta noteikumiem Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām", norādījusi, ka stāvvads, kurā notikusi kanalizācijas noplūde, atrodas atsevišķajā īpašumā, tādēļ nav brīvi pieejams vizuālajai pārbaudei, vizuālā pārbaude veicama koplietošanas telpās esošām inženierkomunikācijām, savukārt īpašnieki nav devuši uzdevumu un noteikuši kārtību, kādā apsaimniekotājam veikt viņu dzīvokļos iebūvēto komunikāciju pārbaudi.

[8.5] Pārbaudot atbildētājas iesniegtos pierādījumus par dzīvojamās mājas apsekošanu, secināms, ka atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus par to, ka atbilstoši Ministru Kabineta noteikumu Nr.907 13.punktam divas reizes gadā būtu veikta inženiertīklu vizuālā apskate dzīvojamās mājas koplietošanas telpu grupās un citās kopīpašumā esošajās telpu grupās un daļās, saskaņā ar šo noteikumu 3.punktu, konstatējot, ka kādām no inženiertīklu daļām būves tehniskā risinājuma dēļ nevar piekļūt.

[8.6] Ministru kabineta noteikumu Nr.408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi", kas stājušies spēkā 2017.gada 21.jūlijā, 1. un 2.punkts noteic kārtību, kādā pārvaldnieks, balstoties uz ar dzīvojamās mājas uzturēšanu saistītajām izmaksām, aprēķina maksu par pārvaldīšanas pakalpojumiem nākamajam kalendāra gadam; savukārt noteikumu 21.punkts paredz gadījumus, kad pārvaldniekam ir tiesības papildus noteiktajiem pārvaldīšanas maksājumiem pieprasīt un dzīvokļu īpašniekiem ir pienākums segt par ārpuskārtas remontu iztērētos līdzekļus.

[8.7] Tiesa atzīst par nepamatotiem atbildētājas iebildumus kanalizācijas sistēmas nemainīšanai dzīvokļu īpašnieku iniciatīvas un papildus finansējuma trūkuma dēļ.

Atbildētājas darbinieku 2019.gada 3.decembrī sastādītajā Aktā Nr.1-8/32390 norādīts, ka dzīvojamās mājas /adrese/, ekspluatācija uzsākta 1975.gadā, norādot, ka atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr.907 2.pielikumam dzīvojamā mājā ir beidzies ekspluatācijas laiks inženierkomunikācijām, t.sk., kanalizācijas sistēmai; kopš 2017.gada atbildētāja piedāvāja iedzīvotajiem veikt uzkrājumus kanalizācijas stāvvada nomaiņai; iedzīvotāji nav pieņēmuši lēmumu par līdzekļu uzkrāšanu, līdz ar to līdzekļi netika uzkrāti, tādējādi apliecinot, ka atbildētājai jau ilgstoši bija zināms kanalizācijas stāvvadu sliktais stāvoklis (lietas 17., 18.lapa).

Kā tas izriet no Ministru kabineta noteikumiem Nr.408, tajos regulēta pārvaldnieka aprēķinātās pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas saskaņošanas ar dzīvokļu īpašniekiem procedūra, nevis lēmuma par uzkrājumu veidošanu pieņemšanas kārtība, savukārt ārpuskārtas remontam, kura izmaksas sedzamas no saņemtajiem pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksājumiem, nav nepieciešams īpašs dzīvokļu īpašnieku akcepts (sk. Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2019.gada 19.septembra spriedumu Nr.CA-2247-19 CLI:LVRAT:2019:0919.C29484618.6.S.) Tas, ka dzīvojamās mājas komunikācijas ir neapmierinošā stāvoklī un tāpēc ir nepieciešama tā nomaiņa, nenozīmē, ka pārvaldnieks būtu atbrīvojams no pienākuma veikt pasākumus komunikāciju nomaiņā un iespējamo ūdens stāvvadu plīsumu novēršanā. Šāda atziņa pausta Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 9.novembra spriedumā lietā Nr.SKC7264/2016.

[8.8] Papildus tam secināms, ka atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus, ka, sākot no 2017.gada, būtu informējusi dzīvokļu īpašnieku kopību, ka kanalizācijas sistēmai nepieciešama nomaiņa vai remonts un, ka dzīvokļu īpašnieki būtu lēmuši atteikties no piedāvātajiem darbiem, vienlaicīgi nosakot kopsapulces protokolā dzīvokļu īpašnieku atbildību.

Dzīvokļu īpašniekiem nav pienākums pašiem noteikt, kādi remontdarbi mājai nepieciešami un kādā steidzamībā, turklāt, viņiem ir tiesības paļauties uz to, ka pārvaldnieks godprātīgi pildīs savus likumā noteiktos pienākumus viņu īpašuma uzturēšanā.

Tiesa atzīst, ka atbildētājai normatīvajos aktos ir noteikts pienākums veikt komunikāciju stāvokļu apsekošanu un nepieciešamības gadījumā bojājumus novērst. Savukārt atbildētāja to nav darījusi, līdz ar to atbildētājas apgalvojums, ka par zaudējumiem ir atbildīga dzīvokļu īpašnieku kopība, ir nepamatots, jo pienākums uzturēt māju fiziski derīgā stāvoklī ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumu noteikts mājas pārvaldītājam, un par šā uzdevuma pildīšanu dzīvokļu īpašnieki maksā pārvaldītājam apsaimniekošanas maksu.

[8.9] Lai gan no atbildētājas sastādītā akta izriet, ka kanalizācijas sūce konstatēta dzīvoklī Nr.15 aizvērtā šahtā, akta sastādīšanas dienā dzīvoklī Nr.15 komisija netika ielaista, secināms, ka nekādi pierādījumi par kanalizācijas stāvvada bojājumu apsekošanai nepieejamā vietā, proti, aizvērtā šahtā, nav pievienoti; aktā nav fiksēta norāde par to, ka dzīvokļa īpašnieks būtu liedzis apsekošanu, līdz ar to, ka atbildētāja atbilstoši Dzīvokļa īpašuma likuma 10.panta pirmās daļas 7.punktam būtu mēģinājusi veikt stāvvada vizuālo apsekošanu un tas nav izdevies, jo atbildētājas darbinieki nav varējuši piekļūt komunikācijām, kas būtu jāfiksē dzīvojamās mājas apsekošanas reģistrācijas žurnālā, taču pierādījumi par šāda žurnāla esību lietā nav atrodami.

Līdz ar to tiesa secina, ka atbildētāja, apsaimniekojot minēto nekustamo īpašumu, veikusi savus pienākumus tikai formāli, nepievēršot lielāku rūpību savu pienākumu pildīšanai, no kā izriet, ka atbildētājas bezdarbība ir pierādīta, jo, rīkojoties pēc labākās gribas un kā krietns saimnieks, tas ir, veicot mājas komunikāciju apsekošanu, tehniskās apkopes un kārtējos nepieciešamos remontdarbus, atbildētājai bija visas iespējas, lai izvērtētu ārpuskārtas remonta darbu veikšanas nepieciešamību un tādējādi nepieļautu apdraudējuma iestāšanos, t.sk., lietā pierādīto kanalizācijas stāvvada plīsumu.

[9] Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. Saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

Judikatūrā ir atzīts, ka zaudējumu atlīdzības prasībai ir nepieciešams konstatēt visus civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumus: 1) zaudējumu esamību; 2) prettiesiski vainojamu rīcību; 3) cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un rīcību (sk. Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 14.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-255/2009, 2013.gada 24.maija spriedumu lietā Nr.SKC-132/2013, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 20.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-242/2016, 2017.gada 7.decembra spriedumu lietā Nr.SKC-384/2017).

[9.1] Civillikuma 1792.pants noteic, ka, ja zaudējumu atlīdzības prasījums izriet nevis no līgumiskas saistības pārkāpuma, bet no darbības, kas pati par sevi bijusi prettiesīga, tad zaudējuma vērtējums samērojams ar priekšmeta vērtību zaudējuma nodarīšanas laikā.

Atbildētāja rakstveida paskaidrojumos, cita starpā, norādījusi, ka prasītāja paviršī izvērtējusi pieprasīto zaudējumu atlīdzinājuma apmēru, nevērtējot zaudējumu samērojamību ar priekšmeta vērtību zaudējumu nodarīšanas laikā.

[9.2] Prasītāja saskaņā ar Apdrošināšanas līguma likumu, starp pusēm noslēgto apdrošināšanas līgumu (polisi) un apdrošināšanas noteikumiem, saskaņā ar prasības pieteikumā norādīto aprēķinu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, aprēķinājusi zaudējumu atlīdzības summu 309,19 EUR, kas veidojas no remontdarbu tāmē norādītajām tiešajām izmaksām 409,19 EUR, atņemot pašrisku 100 EUR (lietas 31.-32.lapa).

No lietas materiāliem pievienotās remontdarbu tāmes izriet, ka tajā iekļauti bojāto telpu griestu un sienu remontam nepieciešamo materiālu un darba izmaksas, kas atbilst apskates protokolā konstatētajiem bojājumiem (lietas 21.-22.lapa).

[9.3] Atbildētāja nav iebildusi pret apsekošanas aktā norādīto bojājumu apmēru, tāmē ietvertajām pozīcijām un izmaksām, nav iesniegusi tiesai ziņas, kas dotu pamatu apšaubīt aprēķinā norādīto remontdarbiem nepieciešamo materiālu apmēru un izmaksas, kā arī tāmes sastādītāja kompetenci un kvalifikāciju, nav iesniegusi savu tāmi vai aprēķinus, līdz ar to tiesa vadās no prasītājas sniegtajām ziņām par remontdarbiem nepieciešamo materiālu apmēru un izmaksām.

Ņemot vērā loģikas likumus un dzīvē gūtos novērojumus, secināms, ka nav iespējams pilnībā atjaunot salietās telpas sākotnējo stāvokli, aizkrāsojot griestus un sienas un nomainīt lamināta klājumu tikai tiešas ūdens iedarbības vietās, proti, veikt remonta darbus bojātajā laukumā, neaizskarot pārējo telpas daļu, līdz ar to nepieciešamo izejmateriālu daudzums var atšķirties no remontējamās platības apjoma.

Tiesai nav pamata apšaubīt zaudējumu apmēru, ņemot vērā, ka atbilstoši Apdrošināšanas līguma likuma 42.panta pirmajai daļai saskaņā ar kompensācijas principu izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība nedrīkst pārsniegt apdrošināšanas gadījumā radītos zaudējumus.

[9.4] Tiesa atzīst, ka dzīvoklim nodarīto zaudējumu cēlonis nav uzskatāms par nejaušu notikumu Civillikuma 1773.panta izpratnē, bet ir atbildētājas prettiesiskas bezdarbības sekas, jo saliešanu varēja novērst, ja mājas inženiertehniskās komunikācijas būtu uzturētas tehniskā kārtībā.

Tiesa atzīst, ka lietā ir konstatēti visi zaudējumu atlīdzības prasībai nepieciešamie priekšnoteikumi - zaudējumu esamība, atbildētāja prettiesiski vainojama rīcība un cēloniskais sakars starp prettiesisku rīcību un zaudējumiem, lietā nav iesniegti pierādījumi par to, ka atbildētāja ir atlīdzinājusi prasītājai zaudējumus, līdz ar to no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami zaudējumi 309,19 EUR apmērā.

[10] Atbilstoši Civilprocesa likuma 195.panta noteikumiem un saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētājas 6 % gadā no piedzītās zaudējumu summas.

[11] Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai, kas noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunkts un ceturtā daļa noteic, ka izdevumi advokāta palīdzības samaksai ir atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa ir līdz 8500 euro, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījuma apmierinātās daļas. Ja prasība ir izskatīta tikai pirmās instances tiesā, atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai nedrīkst pārsniegt 50 procentus no šā panta pirmajā daļā noteiktā maksimālā atlīdzības apmēra.

Tādējādi no atbildētājas par labu prasītājai piedzenama valsts nodeva 70 EUR apmērā, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,47 EUR apmērā, kā arī izdevumi advokāta palīdzības samaksai 46,38 EUR, pavisam kopā 121,85 EUR.

[12] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 193., 250.[25], 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

Prasību apmierināt.

Piedzīt no SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, par labu AAS "BALTA", reģistrācijas Nr.40003049409, zaudējumus 309,19 EUR un tiesāšanās izdevumus 121,85 EUR, kopā piedzenot 431,04 EUR (četri simti trīsdesmit viens *euro*, 04 centi).

Piedzītās summas samaksa veicama norēķinu kontā „Swedbank" AS, Nr.LV49HABA0551003835970.

Noteikt AAS "BALTA", reģistrācijas Nr.40003049409, tiesības saņemt no SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, 6% (sešus procentus) gadā no piespriestās nesamaksātās naudas summas par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, 2021.gada 1.marta, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2]pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese I.Lūciņa-Linka